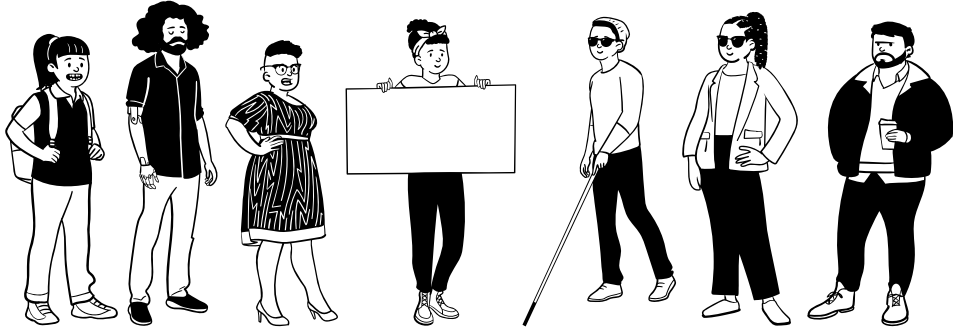


د Vermont د مسکن عادلانه قوانینو ته لارښود

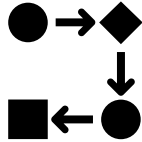
خپل حقونه وپیژنی
او تاسو د مسکن تبعیض په تړاو
څه ترسره کولی شئ



د Vermont بشري حقونو کمیسیون لخوا رامنځته شوی
په دسمبر 2022 کې ایډیټ شوی

هر څوک حق لري چې په داسې نړۍ کې ژوند وکړي چې تعصب پکې نه وي

د Vermont د بشري حقونو د کميسيون دا عمومي کتنه به له تاسو سره د لاندې مواردو په پوهيدو کې مرسته وکړي:



که له تاسو سره د مسکن تبعيض پېښ شي، څه ترسره کولی شئ



زموږ دفتر څنگه د مسکن تبعيض په اړه څېړنه کوي



د مسکن په اړه ستاسو قانوني حقونه

دا لارښود کتاب د بنوونيزو موخو لپاره دی. زموږ له دفتر سره په [Vermont بشري حقونو کميسيون کې په اړیکه کې شئ](#) (hrc.vermont.gov) تر څو نور څه زده کړي او نورې پوښتنې وکړي.

د مسکن پر عادلانه قوانینو باندې پوهیدل

په متحده ایالاتو کې د مسکن سیستمونه د تبعیض اوږد تاریخ لري. دا تبعیض اوس هم خلکو ته زیانونه رسوي.

همدا لامل دی چې نن ورځ د خلکو د ساتنې لپاره ډېر ملي، دولتي او ځایي د مسکن عادلانه قوانین شتون لري.

څوک باید د مسکن عادلانه قوانین تعقیب کړي؟

هر څوک چې په کرایه کولو، پلورلو، زون جوړولو یا د مسکن په اړه مالي پریکړې کولو کې ښکیل وي باید دا قوانین تعقیب کړي. په دې خلکو کې لاندې کسان شامل دي:

- د ځمکې خاوندان، د ملکیت مدیران او د دوی د کارمندانو غړي
- د کنډومینیم اتحادیې
- د املاکو استازي، ارزوونکي، بانکونه او نور چې د کور پلورلو پروسې کې دخپل دي
- د زون جوړولو کمیټې بورډ غړي

ځینې وختونه په دې موقفونو کې خلک په بشپړ ډول پر قانون نه پوهیږي او دوی داسې څه وایي یا ترسره کوي چې ښایي د قانون خلاف وي.

ښایي ځینې وختونه خلک پوه شي چې د دوی کړنې تبعیضي دي.

دا مهمه نه ده چې ولې څوک د مسکن عادلانه قوانین نه تعقیبوي. که څوک د مسکن عادلانه قوانین نه تعقیبوي، تاسو حقونه لرئ.

Vermont څوک د مسکن عادلانه قوانینو لخوا خوندي دي؟

دا په عموم کې قانوني نه ده چې د مسکن اړوند مسلو کې د دې دلیلونو څخه د هر یو پر اساس له خلکو سره تبعیض وکړي:

- نژاد یا رنگ
- جنس، جنسی تمایل یا جنسیتي هویت
- عمر
- که یو کس واده کړی وي یا یې نه وي
- کړی
- مذهب
- د یو چا هېواد په پار یا ځکه چې
- سړی په متحده ایالاتو یا Vermont کې زیږیدلی نه و
- یا یو څوک تر 18 کاله له کم عمره ماشومانو سره ژوند کوي
- که یو څوک معیوبیت ولري (او د مثال په توګه په ورځنیو کارونو کې د مرستې لپاره له مرستندویه څاروی سره ژوند کوي)
- که یو کس عامه مرستې ترلاسه کوي (لکه 8 برخه د بیلګې په توګه)
- که یو سړی له ناوړه ګټه اخیستنې، جنسي تیري یا تعقیب څخه ژغورل شوی وی

دا قوانین په دې معنی نه دي چې د مسکن مسلکيان يې باید پر هر وپلوري یا په کرایه ورکړي. د مسکن مسلکيان اوس هم کولی شي له خلکو څخه وغواړي چې داسې ګامونه لکه د ضمانت چیک بشپړول یا د غوښتنلیک ډکول، واخلي. د مسکن مسلکيان ډاډمنولی شي چې کرایه کوونکي کولی شي کرایه ورکولی شي.

خو دوی له خلکو سره د نژاد، رنگ، جنسیت او نورو دلیلونو له امله توپیر کولی نه شي (پورته لیست شوي ګروپونه).

کوم کارونه د قانونه خلاف دي؟

دلته ځینې مثالونه دي چې د مسکن تبعیض ممکن په ریښتیني ژوند کې د خوندي شوي ډلې پورې اړوند چا په اساس څه ډول بنسټګاري:

څه شی غیر قانوني دي...	دا څه ډول بنسټګاره کیدلی شي...
یو چا ته د کور په کرایه ورکولو یا پلورلو څخه انکار کول (یا د کرایه ورکولو یا پلورلو په اړه خبرې کول).	
د بېلابېلو نرخونو یا تړونونو وړاندیز کول	
ځانګړو خلکو ته ښه راغلاست ویل یا اعلانات کول	
ویل چې یو ځای د لیدو لپاره نه شته دی په داسې حال کې چې شته دی	
بېلابېل پورونه، ارزونه یا مالي تړونونه	
د پلورلو یا کرایه کولو لپاره یو څوک وپېرول	
چا ته اجازه نه ورکول چې د املاکو په معمول فعالیتونو کې برخه واخلي لکه د لیستونو بیاکتنه	
پریکړه کول چې څنګه د ځمکې کارولو اجازه ورکړل شي	

تاسو هم خوندي یاست کله چې د مسکن د عادلانه قوانینو لخوا د هر ډول تبعیض پر وړاندې خبرې کوئ!

د ناوړه گټه اخیستنې، جنسي تیري یا تعقیب څخه د ژغورل شوو کسانو لپاره ساتنې
هغه خلک چې د ناوړه گټه اخیستنې، جنسي تیري یا د ځانکړي تعقیب قرباني شوي دي
د دوی د تجربو سره سم په مسکن کې اضافي حقونه لري.

هیڅوک نه شي کولی د کرایه کوونکي یا د یوه داسې کس په هکله چې یو ځای کې د
اوسېدو اجازه لري، معلومات شریک کړي یا عمل وکړي او د کورني تاوتریخوالي
څخه د ژغورل شوي په توگه د دوی دريځ کاروي تر څو:

- دوي وځوروي
- د دوی پر حقونو د پوهیدو او کارولو لپاره د دوی په وړاندې غچ واخلي
- په دوي فشار راوړي چې بل ځای لار شي
- هڅه وکړي چې دوی خپل ملکیت پریردي

له دغو څخه هر یو کار د قانون خلاف دی.

معیوبیت لرونکو کسانو لپاره ساتنې
معلومات لرونکي خلک د مسکن په اړه اضافي حقونه لري.

معلومات څه دي؟ د دغو قوانینو له مخې معلومات لاندې حالاتو ته اشاره کوي:

- د یو شخص بدن یا ذهن داسې نیمگړتیاوي ولري چې د ژوند یو یا څو لوی فعالیتونه محدودوي لکه لیدل، قدم وهل، خبرې کول، زده کړه او نور.
- یو شخص د نیمگړتیاوو تاریخ یا ریکارډ ولري چې د ژوند یو یا څو لوی فعالیتونه محدودوي
- له یوه شخص سره د یوه چا لخوا چې فکر کوي چې دوی نیمگړتیا لري، په مختلف ډول چلند وشي (دا مهمه نه ده چې هغه کس دا نیمگړتیا ولري)

استوگنځايونه او تعديلونه د ساتنې مختلف ډولونه دي چې معلوليت لرونکي خلک يې په مسکن کې لري.

مثالونه...	دا څه دي...	استوگنځايونه
<ul style="list-style-type: none"> د معلوليت لرونکي شخص لپاره مرستندوی څاروي ته اجازه ورکول ان که د "کورنی څاروی باید نه وي" قانون شتون ولري د غوښتنلیک بشپړولو لپاره بدیل لاره چمتو کول د خوځښت نیمګړتیا له امله یو کس ته د لاسرسي وړ پارکینګ ځای ټاکل 	<p>د قاعدې یا پالیسي بدلول، تعديل کول یا استثنا کول څو یو معلول کس د بل چا په څیر یو ځای وکاروي</p>	
<ul style="list-style-type: none"> په تشناب کې د شاور میله اضافه کول د ننوتلو لپاره د ریمپ اضافه کول د امکان په صورت کې دیوالونو ته نور عایق اضافه کول. 	<p>د یو معلولیت لرونکي شخص لخوا د ودانې یا د ودانې طبقه عامو سیمو کې د بدلون اجازه ورکول چې هلته ژوند کوي (یا به هلته ژوند کوي) ترڅو دوی وکولی شي د بل چا په څیر ځای وکاروي</p>	تعديلات

د تعديلاتو په اړه یو څو یادښتونه:

- دا سمه ده چې له مسکن چمتو کونکي څخه وغواړئ چې د تعديلاتو لپاره د پیسو په ورکولو کې مرسته وکړي، خودوی اړ نه دي چې د تعديل لپاره پیسي ورکړي (که نه، یو معلول کس چې د تعديل غوښتنه کوي باید د هر ډول تعديل پیسي ورکړي)
- د ودانیو مالکین له معلولیت لرونکو خلکو څخه نه شي غوښتلې چې د تعديل اړوند اضافي امنیتي زیرمه ورکړي
- د ودانې مالک که مناسب وي له یو کس څخه غوښتلې شي چې د اوسیدو ځای بیرته اولي حالت ته راولي مخکې له دې څخه چې هغه کس بل ځای ته لاړ شي

آيا د مسکن په عادلانه قوانينو کې کومې استثناوې شته؟
هو، ځينې ځانگړي قضیې شتون لري چېرې چې مختلف قواعد پلي کېږي.

عمر

د مسکن ځينې ودانيو ته اجازه ورکول کېږي چې ووايي خلک بايد يو ټاکلی عمر ولري چې هلته ژوند وکړي:

- يوازې د 62 او لوړ عمر خلکو لپاره ځايونه
- د 55 کالو او زيات عمر لرونکو لپاره (او په ځانگړې توگه د زړو لويانو لپاره ډيزاين شوي) د 80٪ څخه ډير خلک چې هلته ژوند کوي 55 يا ډير عمر لري
- يوه فدرالي يا دولتي برنامه چې ډيزاين شوي او مرستې لپاره په ځانگړي ډول د زړو لويانو سره، چلېږي

د پورتنی په برخه کې يوه استثنا: هغه خلک چې په 1989 د جولای پر 1 يا مخکې ودانۍ ته تللي، کولی شي په ودانۍ کې د عمر په محدوديت سره پاتې شي. نوي اوسيدونکي بايد د عمر اړتياوې پوره کړي.

همدارنگه هيڅوک په قانوني توگه اړ نه دي چې په Vermont کې د 18 کلو څخه کم عمر لرونکي شخص ته کور په کرایه ورکړي يا يې پرې وپلوري.

د کورنۍ اندازه

د مسکن مسلکيان د ماشومان لرونکو کورنيو سره تبعيض نه شي کولی.

دوی يوي کورنۍ ته ويلی شي چې دوی نه شي کولی يو واحد کرایه کړي که په کورنۍ کې د قانون لخوا اجازه ورکړل شوي ډير خلک وي. د مثال په توگه، يو بنسار ممکن د سيپټيک سيستم له امله په يو ځانگړي کور کې د اوسيدونکو شمير په پنځو کې وټاکي.

مذهبي ادارې

ځينې ټولنيز سازمانونه ممکن د دې په اړه اړتياوې ولري چې څوک د مذهب پر بنسټ ودانۍ کې ژوند کولی شي.

کوچنی کرایي ملکیتونه

که کور په داسې ودانۍ کې وي چې درې يا لږ واحدونه ولري او مالک يا د مالک د کورنۍ نږدې غړی په يوه واحد کې ژوند کوي، دوی اړ نه دي چې د مسکن عادلانه قوانين قواعد تعقيب کړي.

کمیسیون څنگه کار کوي

د Vermont بشري حقونو کمیسیون د ایالت په حکومت کې یو ډیپارټمنټ دی. مورن 6 کارمندان لرو چې په کور، عامه ځایونو او دولتي دندې کې تر تبعیض پورې اړوندو مسلو باندې کار کوي. د 5 کمشنرانو متنوع ګروپ د والي لخوا د 5 کلونو مودې لپاره ټاکل کېږي. دا کمیسیون د دې څانګې څارنه کوي.

مورن:

- معلومات شریکوو څو خلک په خپلو حقونو پوه شي
- د مسکن تبعیض او د تبعیض نور ډولونه هم څېړو
- کله چې تبعیض پېښ شوی وي د حل موندلو لپاره کار کوو
- د مسکن چمتو کوونکو په وړاندې عریضې کوو چې د خلکو حقونه تر پښو لاندې کوي
- د دې مسلو په اړه د دولت چارواکو ته تازه معلومات ورکوو
- د اړتیا په صورت کې د قوانینو د بدلون لپاره له حکومتي چارواکو سره کار کوو

ولې د مسکن تبعیض شکایت ثبت کړو؟

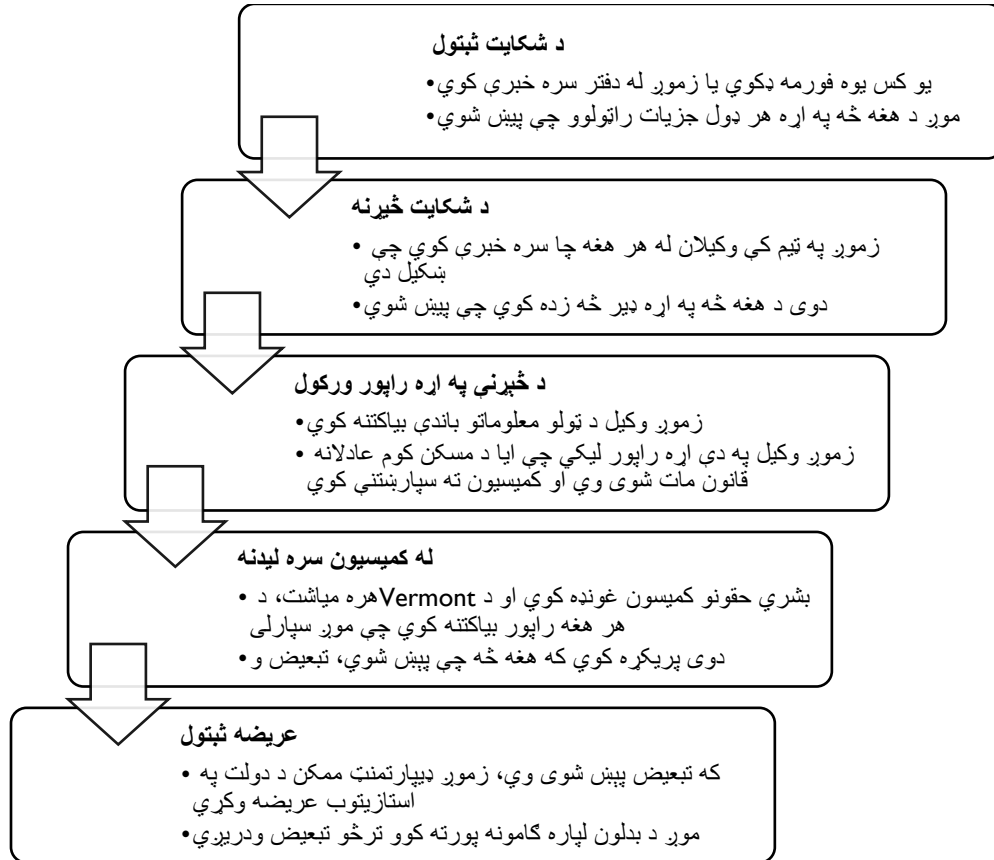
هر څوک حق لري چې په نړۍ کې له تبعیض پرته ژوند وکړي.

د مسکن تبعیض په راپور ورکولو سره، تاسو کولی شئ:

- ستاسو، ستاسو د کورنۍ، ستاسو ملګرو او ستاسو ټولني لپاره د تبعیض په مخنیوي کې مرسته وکړئ
- د ریښتیني بدلون په رامنځته کولو کې مرسته وکړئ - ځینې وختونه ان د هغه څه لپاره پیسې ترلاسه کول چې تاسو یې پرمخ وړئ یا د سوداګرۍ څرنګوالي بڼه کول
- له حکومتي چارواکو سره مرسته وکړئ څو نوي قوانین جوړ کړي یا اوسني قوانین په بڼه توګه پلي کړي کله چې دوی دغه معلومات ولري

پروسه ځنگه کار کوي؟

که څوک فکر کوي چې د مسکن اړوند تبعیض تجربه کړی، دوی کولی شي زموږ په ډیپارټمنټ کې شکایت ثبت کړي. دغه دی چې دا ځنگه کار کوي:



دلته یو څو مهم جزیات دي چې د مسکن د تبعیض شکایت ثبتولو په اړه پرې پوهیدل ښه دي:

- موږ څوک اړ ایتسی نه شو چې جریمه یا تاوان ورکړي خو کولی شو په خبرو اترو کې مرسته وکړو څو تاسو سره د حل په اړه خبرې کولو سره ستاسو شخړې د حلولو په برخه کې مرسته وکړو.
- موږ معلومات راټولوو کله چې څېړنه کوو چې ممکن په محکمه کې گټور وي که تاسو پریکړه وکړئ چې وروسته په محکمه کې عریضه وکړئ
- دا پروسه لگښت نه لري او تاسو وکیل ته اړتیا نه لرئ

د شکایت په ثبتولو سره، تاسو له خپلې ټولني سره مرسته کوئ چې د ټولو لپاره یو خوندي، ډیر ښه راغلاست ځای شي.

خه بايد وکړئ که د مسکن تبعيض له تاسو سره پيښ شي

د ټولو هغو معلوماتو په تعقيب پيل کړئ چې تاسو يې د وضعیت په تړاو لرئ. د مثال په ډول:



خومره ژر چې کولی شئ توضیحات ولیکئ (نیټي، وختونه او څه ويل شوي)



هر ډول اعلانونه يا خبرتيا خوندي کړئ



د ليکلي پیغامونه او بریښنالیکونه وساتئ

په راتلونکي کې خه رامنځته کيږي؟

که تاسو د مسکن تبعيض تجربه کوئ، تاسو د ادارې د څرنگوالي بېلابېل انتخابونه لرئ. تاسو کولی شئ:

1. له وکیل سره خبرې وکړئ که فکر کوئ چې تاسو ممکن غواړئ خپله قضیه ثبت کړئ (د Vermont [بار اتحادیې د وکیلانو](#) موندلو لپاره وپېژانه لري)

2. د Vermont بشري حقونو له کمیسیون سره خبرې وکړئ او یو راپور ثبت کړئ خو زموږ دفتر څېړنه وکړي

تاسو دواړه کولی شئ خپله خپله قضیه ثبت کړئ او زموږ دفتر کې شکایت وکړئ.

د مسکن د تبعيض څیړل کیدای شي یوه اوږده پروسه وي، خو دا ډیره مهمه ده چې راپور ورکړئ کله چې پېښ شي.

ځنگه د مسکن د تبعيض په اړه شکایت ثبت کړم؟ یا یوازې پوښتنې وکړم؟

ډېرې لارې شتون لري چې په وسیله یې له مور سره اړیکه نیولې شئ خو د مسکن تبعيض شکایت ثبت کړئ یا اړوند پوښتنې وکړئ:



د شکایت فورمه آنلاین ډکه کړئ:

hrc.vermont.gov/complaint



د Vermont بشري حقونو د کمیسیون له کارمندانو سره خبرې وکړئ:
1-800-416-2010 (وریا VT) یا 1-802-828-1625



د بریښنالیک پوښتنې:

human.rights@vermont.gov

د مسکن د تبعيض په مخنیوي کې د مرستې لپاره مننه
ستاسو په ټولنه کې!